

Rigsdagstidende.

1852.

Forhandlingerne paa Folkethinget. № 168.

Tredie Session.

51de Møde.

Onsdagen den 7de Januar.

(Forts.)

Sjæbnering (forts.): Saaledes kunne Lovsteder i Tidens Løb komme til at faae en skæv Anvendelse, naar man glemmer, hvad de oprindeligt have betydet. Hvorfor kunde man dengang sige: denne nye Bonde, denne Ægteherre skal give Indfæstning; for at komme til at stode til Gaarde med Enken, og vel at mærke, derved vinde et Fæste for sin Levetid og, om han gistede sig igjen, for den kommende Enkes? Det kunde man sige, fordi Ingen dengang tænkte paa, at Indfæstningen skulde blive en Art Kjøbesum (Hør!), fordi Ingen dengang tænkte paa, at Indfæstningen skulde blive et saadant Hazardspil, at, dersom de Bedkommende bortdøe Aaret efter, at de have givet den, ere de med Familie fuldstændigt ødelagte. Indfæstningen var dengang omtrent det Samme som Fæstepenge er i Forhold til Tjenesteyende, kun saameget større, som den Forpligtelse, de paatog sig, er større. Jeg meldte mig for at tage en Fæstegaard; man kunde ikke med Sikkerhed vide, om jeg kunde eller ikke kunde overtage den og de dermed forbundne Forpligtelser; jeg betragtede mig som et Lyende, der stod ligeoverfor sit Herskab, og for at sikke Herskabet, at jeg virkelig vilde overtage den Tjeneste, jeg tilbød, gav jeg en Haandpenge, som svarede til den Bedrift, jeg skulde have, hvorimod jeg ikke købte Gaarden, og ikke udsatte mig for en Hazard, som kunde gjøre mig og min Familie ulykkelig. Dersom Indfæstningen var bleven staaende ved dette naturlige Begreb, vilde vi ikke være komne i det nærværende Tilfælde, og det vilde da aldrig være faldet mig ind at foreslaae denne Lov; men saaledes er det ikke mere; man er paa ingen

Maade bleven staaende ved at sælge Enker saa billigt endda, som Regjeringen vil sælge dem. Jeg har seet Enker blive udbudte til langt høiere Priis, og, for at nævne et Exempel — thi det er vigtigt at holde sig til særlige Exempler, ellers siger man, at man taler løst hen —, har jeg seet en Enke paa en meget almindelig Fæstegaard blive udbudt til 2000 Rbd., og det just fordi hendes Omstændigheder vare af den Art, at hun høiligt trængte til at gistes, dersom hun ikke vilde i Kirkens Ban. Hvorledes var det gaaet ved denne Leilighed? En gammel Mand, der havde taget en ikke ganske ung, men dog yngre Kone, døde bort fra hende og efterlod Gaarden i en meget slet Drift. Konen maatte nu søge sig en dygtig Avlsmand til sin Fæstegaard; denne Mand fandt hun og tillige en Mand, som paatog sig at udlægge Penge for at bringe Driften istand. Det er nu en noksom bekendt Sag, at den største Styrke og det svageste Hjerte hyppigt følges ad; allerede Samson, som slog Philisterne, lagde sit stærke Hoved til en forræderisk Qvindes Barm, og saaledes gif det ogsaa denne Mand; han var stærk som Avlsbruger, men han var svag i Samliv med denne Qvinde, i hvis Nærhed han daglig var, og Ægtefæbet blev nødvendigt, og det blev flere Gange nødvendigt, men jo længere det varede, desto umuligere blev det ham at skaffe den høie Indfæstning tilstede. Jeg skal imidlertid til Herskabets Retfærdiggjørelse indrømme, at med de mindre dyre Tider slog det ogsaa Noget af, men da var det for seent. Manden gjorde et Tilbud, som efter min Mening var honorabelt — det maa forekomme mig saaledes, da jeg selv raadede ham dertil —; han tilbød nemlig at betale en vis Sum under den Betingelse, at, dersom han overlevede Konen, skulde han svare til Fæste-